

Enkele opmerkingen over de mens Judas Iskarioth

Zijn persoon, karakter, misdaad, straf en zijn plaats en betekenis in Gods raadsplan

Mr. A.Manussen Sr.

In het artikel, dat hieronder volgt, wil ik over de veel omstreden en terecht vloekwaardig geachte mens, Judas Iskarioth, enkele opmerkingen maken. Ik splits daartoe mijn gedachtenreeks in vijf onderdelen en schrijf, zeer beknopt, over de apostel Judas; – zijn karakter; - zijn misdrijf; - zijn straf; zijn betekenis in Gods raadsplan; - bezwaren tegen zijn redding.

De apostel Judas Iskarioth

Geeft deze titel niet te veel eer aan de man voor wie de bijbelvertalers (hoewel zeer ten onrechte, waarover straks meer!) de naam “verrader” hebben uitgevonden? Komt aan deze Judas hier de titel van “apostel” wel toe?

Indien ik alleen de Schrift laat spreken (hoe “ketter” men ook wordt geacht als men dit doet) dan antwoord ik: Ja ! Judas was een apostel, één van Christus’gezanten. Ziet zijn verkiezing in Luk.6:13-16 en ook nog tegen het einde van Jezus’omwandeling op aarde deelt de Schrift ons mede, dat “de apostelen” met de Meester aanzaten en dat één van hen Judas was, Luk.17:22.

Heeft hij apostolisch werk verricht? Ja, Matth.10:5. Ik kan zelfs zeggen: tot het einde toe! En dit voorzeker niet omdat hij “vroom” was, doch omdat hij vervullen moest de zending, hem bij de aanvang van zijn apostelschap opgedragen. Ook Judas moest dientengevolge zijn openbaar apostolisch getuigenis geven en hij is juist de éérste geweest, die in het openbaar. Jezus’ bloed onschuldig heeft verklaard ! (Matth.27:3-4). Vóór Judas heeft geen enkel mens dit waarachtig getuigenis aangaande Jezus’ onschuldig bloed zó duidelijk gegeven! Men leest het althans nergens in de Schrift. Wel was te voren, in de zaal van de Hogepriester (Matth.26:57-76), het “goddelijk Lam” onder onuitsprekelijke smart, hoon en verloochening a.h.w. gekeurd en “zonder gebrek” bevonden (verg. Ex.12:3 en Lev.22:20), doch deze toen nog ongeschreven “acte” van onschuld is door Judas’doordringende uitroep in Matth.27 geproclameerd! Zeker, gewetenswroeging heeft hem daartoe geprest, doch de betekenis en de juistheid van zijn erkenning zijn er niet minder om.

Laat ik nog even stilstaan bij Judas’ afkomst als mens. Hij was de zoon van een zekere Simon, zijn bijnaam is ontstaan uit het woord *Is* (d.w.z. man, spreek uit *iesj* in ’t Hebreeuws). De plaats van herkomst staat er achter, waarschijnlijk *Karioth* in het land van Juda (Joz.15:20 en 25). Judas, “de man van Karioth” zou dan de enige apostel uit Juda zijn geweest, waar ook zijn Meester geboren was. De elf

JUDAS ISKARIOTH

andere apostelen waren allen uit Galilea (Hand.2:7). Verdere onderstellingen aangaande Judas' afkomst, door allerlei fantasie naar voren gebracht, laat ik maar buiten beschouwing.

Zijn karakter

Stellig een niet onbegaafd man, met grote aspiraties op stoffelijk gebied. In deze begeerte naar aardse grootheid stond hij echter niet alleen en hij was zeker niet slechter dan de anderen in de kring van Jezus' discipelen! Ziet de moeder der zonen van Zebedeüs, Jakobus en Johannes, Matth.20:20-21, Mark.10:35-40, welke vrouw, welmenend opkomend voor de materiële belangen van haar zonen, zoals zij die belangen zag, tijdig "goede posities" zocht voor haar kinderen, als Jezus eenmaal in het door haar (en alle andere discipelen) gedroomde "Koninkrijk" de macht zou hebben aanvaard. Zelfs nog na de opstanding ging de verwachting van de jongeren uit naar de macht en de glorie van een aards koninkrijk (Hand.1:6).

Wat betreft de begeerte naar eer en macht waren dus de andere discipelen niet anders dan Judas: Judas concentreerde zich sterk op geldbezit en een van zijn voornaamste karaktertrekken was dan ook geldzucht. Een zeer gevaarlijke karaktertrek! (1 Tim.6:10). Welnu, Judas werd penningmeester van de discipelenkring (Joh.13:29), een vertrouwenspost met schijnbaar ruime perspectieven, gezien althans in het licht van de destijds door velen gekoesterde verwachting van een zeer spoedig te vestigen aards, Israëlitisch koninkrijk, met Jezus als koning, gelijk boven reeds is aangestipt.

Zo wordt Judas' zeer verwerpelijke daad psychologisch begrijpelijk. Immers, eerst diefstallen uit de kleine kas (Joh.12:6) en, als eenmaal het "koninkrijk" zou gekomen zijn, dan, als een soort "minister van financiën" dezelfde gedragslijn ten aanzien van de rijkskas van "het Koninkrijk". Zó gezien heeft ook Judas dus wel moeten hunkeren naar de komst van het koninkrijk, want als deze droom zou worden verwezenlijkt, dan zou niet alleen voor de beide zonen van Zebedeüs, doch ook voor de "man uit Karioth" de weg tot aanzien, ambt en rijkdom zijn gebaad.

Dat deze onze beschouwing aangaande Judas' verlangen naar het aardse koninkrijk niet ongegrond is, blijkt mede uit het feit, dat toen Jezus het zo uiterst gunstige "psychologisch moment" (Matth.17:6-17) om voor alle discipelen onbegrijpelijke oorzaken had laten voorbijgaan en Hij dus zijn "kans" ter verkrijging van het koninkrijk niet had aangegrepen, de gedesillusioneerde Judas enige dagen later, door satan bezeten, naar Jezus' vijanden loopt met het voorstel: "Wat wilt gij mij geven en ik zal Hem u overleveren". Judas poogt hier dus, uit het faillissement van zijn aardse grootheids- en Koninkrijksverwachtingen althans nog enige zilverlingen te redden! In elk geval: uit de Schrift blijkt nergens dat Judas welbewust of met voorbedachten rade Jezus' dood heeft gewild! Neen, het ging

hem slechts om het *geld* en hij meende er op te mogen rekenen dat Jezus zich toch wel weer, zoals ook bij vorige gelegenheden, zou bevrijden.

Zijn misdrijf

Nadat reeds vroeger, blijkens Joh.6:70-71, Jezus gezegd had: “één uit u is een duivel” werd hij tijdens de Paasmaaltijd aangeduid als de man die Jezus overleveren zou. Dat wij hier “overleveren” en niet “verraden” moeten vertalen, zal op de volgende bladzijden worden aangetoond. Het is zò, dat Judas door zijn geldzucht verleid, met de overpriesters overeenkwam: voor dertig zilverlingen Jezus in hun handen over te geven, welk bedrag hem bij vooruitbetaling wordt toegeteld. Zeker, door de geldduivel bezeten en nu volkomen als een instrument in de hand van satan (Luk.22:3, Joh.13:27), deinsde hij voor deze daad van “overleveren” thans niet meer terug, wij weten dit uit het Schriftverhaal. Maar het tragische gevolg van zijn daad (en trouwens het tragische in de daden van allerlei zondeslaven!) is: dat men de persoonlijke doelstellingen wel in het oog, doch de gevolgen ervan niet in de hand heeft. Judas’ motief was slechts: “dertig zilverlingen binnenhalen”, en aangezien uit het motief het oogmerk wordt geboren, werd hier zijn oogmerk: “Jezus in hun handen overleveren”, *méér niet!* Dat zijn oogmerk niet op Jezus’ dood gericht is geweest, kan u duidelijk zijn uit een nauwgezette overweging der woorden van Matth.27:3: “toen heeft Judas, ziende dat Jezus *veroordeeld* was, berouw gehad”, enz. Inderdaad, dit vreselijk gevolg (nl. Jezus’ doodvonnis) van zijn dáárop niet gericht oogmerk, was de directe oorzaak van zijn wroeging en vertwijfeling.

Te onderstellen dat Judas zijn Meester haatte, strijdt trouwens met alles wat wij uit de Schrift aangaande de omgang met Jezus van Judas weten. Neen, Judas had zijn weloverwogen “plan” gemaakt: hij “constateert” alleen slechts, juridisch correct en voorzichtig, voor “overleveren”. Wij vestigen hierop nógmaals de aandacht. Jezus had gedurende de drie jaren sedert Judas de Heer kende, reeds zó veel krachten en tekenen gedaan (óók tegen de macht en de lagen van Zijn verbitterde tegenstanders, zie b.v. Luk.4:29), dat Judas ervan overtuigd was dat Jezus’ vijanden hem *nooit* in gevangenschap zouden kunnen wegvoeren of doden. Vandaar ook zijn afspraak: de overlevering “met een kus” als de man die de goede kans maakt om als vriend in de discipelenkring te blijven vertoeven.

Hoe scheen deze prognose zelfs een ogenblik tot werkelijkheid te worden toen “de bende”, op het eenvoudige woord van Jezus: “Ik ben het”, plotseling terugdeinsde en achterover tuimelde (Joh.18:6).

Blijkbaar had ook niemand van de mede-discipelen in de hof van Gethsémané een duidelijk besef van Judas’ optreden. Indien dit anders zou geweest zijn, dan zou toch zeker de driftige en spontaan handelende Petrus, die tegen een tweede rangs man als Malchus zijn zwaard trok, de laffe verrader Judas zeker niet hebben gespaard! Maar neen, Judas’ houding in de hof was door hem zó

JUDAS ISKARIOTH

handig versluierd, dat zijn gedrag tegenover elke medebroeder, daar aanwezig, later nog zeer wel goed te praten en “uit te leggen” zou zijn geweest, indien Jezus zichzelf, gelijk zo dikwijls te voren, had bevrijd.

Doch niet Judas' plan komt tot verwezenlijking, neen, *Gods* plan wordt uitgevoerd, want deze Jezus, door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, zal, volgens diezelfde raad Gods aan het kruis worden gehecht en gedood. Ten behoeve van de ganse wereld en haar tot eindeloos heil!

De gevolgen der handelingen van een misdadiger gaan dikwijls ver, zeer ver boven de oorspronkelijk bedoelde opzet uit, het gevolg vliegt de pleger van het misdrijf totaal uit de hand. Zo ook hier bij Judas. Want, we weten het: nà de gecontracteerde overlevering komt de *niet* gecontracteerde wegvoering; nà de wegvoering volgen de zittingen van het Sanhedrin en, nà al de ellende van de rechtshandel in de Kajafas-zaal, na de mishandelingen en de ter doodveroordeling, daar grijpt de wroeging Judas aan, juist omdat hij dit vreselijk gevolg *niet* had bedoeld!

Judas' misdrijf, de overlevering, wordt in de grondtekst der Schrift weergegeven door de vorm van het Griekse werkwoord *paradidonai*. Dit werkwoord komt 111 maal in het Griekse N.Testament voor en zijn betekenis is geen andere dan overgeven, overleveren. In de Statenvertaling is het dan ook 51 maal vertaald door overleveren en 35 maal door overgeven: zeer juist. Doch als het Judas betreft, heeft men het 25 maal “vertaald” door verraden.

Waarom hier, deze 25 maal, ook niet objectief en eerlijk vertaald door overleveren of overgeven? Waarom niet elke “persoonlijke mening”, elk subjectief theologisch standpunt, alle subjectieve haatgevoelens uitgeschakeld? Judas behoeft toch zeker geen “slechter pers” te hebben dan God Zelf hem in de Schrift heeft gegeven!

Met een paar voorbeelden moge ik u het grotelijks inconsequente en onjuiste in de zgn. “vertalingen”, waar men het werkwoord *paradidonai* (= overleveren, overgeven) 25 maal door “verraden” heeft vertaald. Zoekt b.v. eens op: Matth.11:27, waar de vertalers (daar terecht) van overgeven spreken. Die tekst luidt dus: “alle dingen zijn Mij overgegeven door de Vader”. Hier zou men toch ook maar niet willekeurig van verraden kunnen gaan spreken?

Een tweede voorbeeld: Matth.20:19. Daar staat “overleveren” (ziet u 't eens na). Maar als men dit woord daar door “verraden” zou willen vertalen, dan krijgt men óók al weer een zin die strijdig is met rede en historie.

Ziet als derde voorbeeld: 1 Kor.15:24, waar de Griekse grondtekst ook *paradidonai* gebruikt en waar dus terecht wordt vertaald dat Christus eenmaal het Koninkrijk aan God de Vader overgeeft. Doch niemand durft daar toch “vertalen” dat Christus eenmaal het Koninkrijk aan Zijn Vader zal verraden? Zulke nonsens laat men wel na en tòch moest zulk vertalen redelijk geoorloofd zijn indien “*paradidonai*” de betekenis van “verraden” zou hebben! Op deze wijze zou ik nog wel met meer dan 80 voorbeelden uit de Schrift kunnen doorgaan om u aan te

tonen dat, óveral waar een of andere vorm van het werkwoord *paradidonai* staat, men wèl uitkomt met het Nederlandse equivalent overgeven of overleveren doch niet met “verraden”.

Zelfs in de Nederlandse vertalingen staat soms óók van Judas, dat hij zijn Meester overleverde (Matth.26:15-16, Luk.22:4). Waarom heeft men in zijn slordige willekeur het dààr, gelijk overal, voorkomende *paradidonai* dan óók maar niet door het onjuiste “verraden” vertaald? Elke vaste lijn is bij zulk soort systeemloze wanorde volkomen zoek! Nogmaals: waarom dit hatelijke werkwoord “verraden” telkens (feitelijk én taalkundig ten onrechte) alleen bij Judas gebruikt?

Ds. K.H.Kroon over Judas

De ogen van meerdere theologen gaan er gelukkig voor open dat wij hier eigenlijk te doen hebben met een eeuwenoude uiting van haat en antisemitisme. En tevens met een uiting van Farizeese verblindheid, die met valse verontwaardiging alleen Judas in de schoenen schuift wat mede onze daad en onze schuld is geweest! Want Judas is, door zijn overleveren van Jezus Christus in geen andere functie opgetreden dan als vertegenwoordiger van de ganse mensheid! Zeker, dit stemt uw “vroom” traditioneel gevoelen wel toe, doch ik vraag u: wilt u er dan ook voortaan in uw oordeel over Judas naar handelen en stelt uzelf op een behoorlijke wijze solidair met hem!

Het is hier thans de gelegenheid tot het opnemen van een vrij gevolgd, door mij met tekstverwijzingen nog aangevuld citaat uit hetgeen, thans reeds jaren geleden, ook de Amsterdamse Hervormde predikant ds. K.H.Kroon (in zijn boekje “Verwerp de oudwifse fabelen”) over Judas’daad heeft geschreven toen hij op fel bewogen wijze, doch tevens zo fijn analyserend, iets over Judas’ daad en zijn plaats in het Godsplan op het papier heeft gezet, daarbij tevens ook nog weer de juiste betekenis van het werkwoord *paradidonai* toelichtend en de onzinnigheid van de vertalingen, die dit door “verraden” hebben overgezet.

Hij schrijft: “Het kan werkelijk niet onze bedoeling zijn, Judas te rechtvaardigen. Het behoeft ook niet. Het zou een verwaande godslastering zijn, wanneer we zouden menen dit zelf te moeten doen, nadat de apostel Paulus reeds een kleine tweeduizend jaar geleden een God verkondigde, wiens volstrekt eigen privilege het is ‘de goddeloze te rechtvaardigen’ (Rom.4:5)!

Wanneer we echter eerlijk, werkelijk in zulk een God geloven, en het dus waarachtig en volkomen aan Hem overlaten, Judas tezamen met ons allen, die door Judas vertegenwoordigd werden en worden, in zijn houding te rechtvaardigen op een wijze waar alle christelijke moraalspreuken bij in het niet verzinken, dan zullen wij steeds méér moeten protesteren tegen de moraliserende toon, waarin nu al eeuwen en eeuwen gesproken, gegriezeld en geketterd wordt over ‘Judas, de verrader’. In deze zegswijze, ‘verrader’, verraden wij onszelf en onthullen onze eigen diepe wanbegrip inzake de bedoelingen van het

JUDAS ISKARIOTH

Nieuwtestamentisch lijdensverhaal. De waarheid is namelijk deze: dat het woord verraden niet alleen volkomen in strijd is met de oprechtheid en hoogheid van Jezus Christus in dit lijdensverhaal, Die niet 'verraden' kón worden omdat Hij zich niet verstoep had, maar bovendien de betekenis van het bijbelse woord, waarvan het een vertaling wil zijn, geheel scheef trekt.

Dit woord, dat in het Grieks Nieuw Testament *'paradidonai'* luidt, bedoelt in het verband, waarin het telkens voorkomt, het 'overleven' van een beschuldigde overtreder in de handen van de instanties, die over hem het vonnis te vellen en aan hen die het uit te voeren hebben. Het wordt in het lijdensverhaal, in de apostolische brieven en trouwens óveral slechts in de betekenis van overleveren bedoeld en gebruikt en wel, behalve van Judas, óók van het Sanhedrin en óók van Pilatus gebruikt. Pilatus levert Hem óók over, geeft Hem óók in de handen van de soldaten, die Jezus moeten ter dood brengen. Maar dit niet alleen. Hetzelfde woord wordt door Paulus ook gebruikt van God, Die Zijn Zoon 'overgeeft' (Rom.8:52) en van Christus, Die Zichzelf 'overgeeft' (Gal.2:20). En dientengevolge is het later de diepzinnige uitdrukking voor: het hand in hand, van het ene geslacht aan het volgende, 'overgeven' van de christelijke lijdensprediking en avondmaalviering (zie 1 Kor.11:23).

Als het echter zó staat, neme men eens een proef en vertale op al deze plaatsen het woord ook door 'verraden'. Dan worden naast Judas, niet alleen de Joodse raad, Pilatus en de apostelen, maar wat nog ingrijpender is: dus God Zelf en Christus Zelf tot 'verraders' van Christus gemaakt. Judas komt in elk geval in een hele rij te staan. Behoort hij erin thuis? Ongetwijfeld, zegt het N.Testament. Als het Testament één 'verwijt' heeft (maar het is veeleer een ontsteltenis!) dan is het hoogstens dit: dat Judas althans een wanhopige poging doet om zich aan deze rij, deze opeenvolging, deze solidariteit te onttrekken. Daarin staat hij overigens niet alleen: Pilatus probeerde het bijvoorbeeld ook, evenals te voren op zijn wijze Petrus. Wie zich echter aan deze solidariteit (met Judas en met de gehele rij) zeer beslist niet onttrokken hebben, waren God en Jezus Christus.

Juist dáárom is het zo infaam, zo typerend voor ons zèlf, om telkens het woord 'verrader' alleen voor Judas te gebruiken en overal waar zijn figuur ter sprake komt plotseling onze verontwaardiging zelfs reeds in onze van het overige woordgebruik afwijkende bijbelvertaling te uiten. Het is een volkomen ongeoorloofde ontkenning van de lijn der onverbreekelijke goddelijke solidariteit, die het N.Testament predikt als bekrachtiging van het zgn. Oude Testament (welk zgn. Oude Testament in het 'N.Testament' voortdurend geëerd wordt als 'de Schrift', d.w.z. het geschreven woord Gods!).

En deze lijn der in de Schriften gepredikte onverbreekelijke goddelijke solidariteit is: God geeft Christus (de Messias) aan de Joden over; de Messias geeft Zichzelf in de handen van Judas over (Zijn vriend noemt Hij hem met nadruk); Judas geeft Hem in handen van de Joodse Raad over; deze laatste weer in de

handen van Pilatus en Pilatus in de handen van de Romeinse soldaten. Daarmee zijn alle instanties gepasseerd en is het eindpunt bereikt. 'Het is volbracht'.

En vervolgens begint nu de 'christelijke overlevering' van dit Godsgeheim. Wil men deze 'overlevering' ook liever meer verraad van Christus dan zuivere overlevering van Hem noemen? Er zou, gezien de walgelijke climax in de fantasieën over Judas in de loop der christelijke eeuwen, reden voor zijn! Nadat Christus Zichzelf aan (en ten behoeve van) Judas heeft overgegeven, is er niemand méér misverstaan, verraden, verloochend door de zogenaamde 'christenen' dan Judas – en dat in de naam van Judas' vriend: Jezus Christus!" (Tot zover ds. Kroon).

Judas' straf en betekenis in Gods plan

Zo is dan God, Die liefde is, met ons, zondaren, in de rij der overleveraars gaan staan. Hij heeft met ons, in de subliemste zin des woords, "gemene zaak" gemaakt en dit is ons behoud, onze redding en... tevens de redding van Judas!

Ten aanzien van de op Judas toegepaste straf moge ik nog het volgende opmerken. Indien zelfs de aardse rechter, rechtvaardig als hij poogt te zijn, een misdadiger nooit aansprakelijk stelt voor de door hem *niet* gewilde gevolgen van zijn daad, dus hem niet aansprakelijk stelt voor de gevolgen waarvan of waarop zijn opzet NIET gericht is geweest, zo stelt God Judas niet bijzonder aansprakelijk voor Christus' lijden en kruisdood! Wèl treft hem de wroeging, als gevolg van zijn door geldzucht veroorzaakte "overleveren", toen hij zag "dat Jezus veroordeeld was" (Matth.27:3). Terecht heeft Jezus gezegd: "wee de mens door wie de Zoon des mensen wordt overgeleverd" (Matth.26:24). Wie zich de wroeging kan indenken, die Judas moet hebben doorleden toen hij de niet-gewilde gevolgen van zijn daad tot zovele folterende werkelijkheden voor zijn goede Meester zag uitgroeien, kan zich dit "wee" wel verklaren! Want door de gewetenswroeging klimt de nood zò hoog dat hij als enige uitweg niets anders meer ziet dan de zelfmoord. Begrijpelijk wordt ook het door Jezus reeds vroeger uitgesproken woord: "Het ware hem goed, zo die mens niet geboren ware geweest".

Voor *dit* leven was Judas dus ten verderve gevoerd en hij is dan ook *omgekomen*. In het Grieks wordt, bij de omschrijving der meest wanhopige situaties, waartoe men kan komen, één der vormen van het werkwoord *appollumai* gebezigd. Dit werkwoord betekent niets anders dan omkomen: het wordt in vele der zogenaamde vertalingen maar al te dikwijls door het lang niet altijd juist gebruikte synoniem "verloren gaan" weergegeven en door het traditioneel godsdienstig gevoelen van miljoenen niet schriftuurlijk denkende mensen opgevat als "voor altijd verdoemd". Deze "vertaling" van *appollumai* is steeds tendentius en reeds dáárom in het algemeen onjuist. De hoofdbetekenis blijft altijd "omkomen"; - zo bijvoorbeeld in 1 Cor.15:18: geen deel hebben aan de te verwachten (eerste) opstanding. Men overwege de hier vermelde tekst eens nauwkeurig; - u wilt toch zeker niet aannemen dat de in Christus ontslapenen

JUDAS ISKARIOTH

“verloren” zijn in de betekenis die men daaraan doorgaans pleegt te hechten? Toch gebruikt Paulus hier het werkwoord *appollumai*, hetwelk, zoals gezegd, geen enkel bezwaar behoeft op te leveren indien men het eenvoudig blijft vertalen door “omkomen”.

Doch keren wij tot Judas terug. De aan hem voltrokken straf was reeds eeuwen tevoren aangeduid in twee psalmen, namelijk 69:26 en 109:8, die volgens Handelingen 1:20 ten aanzien van Judas een profetische betekenis hebben gehad. Doch over “eeuwige verdoemenis” wordt in geen dier beide teksten gesproken. Alleen: “zijn woonstede wordt woest”, d.w.z. verlaten wordt de plaats die hij aanvankelijk (als apostel) heeft ingenomen. Voorts, in de tweede tekst: “een ander neme zijn ambt”. Meer staat er niet! En als Jezus in Joh.17:12 op Judas zinspeelt, dan luidt het volgens de grondtekst: “en niemand (uit de discipelenkring) is omgekomen (Gr.: *apoleto*) dan de zoon des ondergangs, opdat de Schrift vervuld worde”. Ziet hier dus Judas’ straf: hij is omgekomen, hij heeft de doodstraf ondergaan, niets minder, doch ook niets méér! En dit alles (namelijk deze strafoefening) is geschied “opdat de Schrift zou worden vervuld”.

Voorts wijs ik er op dat het profetische woord aangaande Judas niet slechts een voorspelling van zijn einde is geweest doch tevens de openbaring van Gods raadsbesluit! Zowel raadsbesluit als vóórwetenschap zijn in één volzin opgenomen en in Hand.2:23 medegedeeld. Alles wat betrekking had op Christus’ lijden en sterven was door God bepaald. En Judas was, wat zijn plaats in Gods plan betreft, niets meer dan een pion op het grote schaakbord van de almachtige, alwijze, en liefdevolle God, Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil. Denkt in dit verband ook aan het “tot zondaar gesteld zijn” en aan het “tot rechtvaardigen gesteld zullen worden”, zoals de grondtekst van Rom.5:19 dit zo duidelijk naast elkander stelt (hetgeen de oude Statenvertaling nog correct heeft overgezet, terwijl de N.Vert. dit “gesteld zijn” helaas heeft weggelaten, zeer tot schade van het inzicht in o.a. de souvereiniteit Gods).

Judas is dus voor zijn zeer verwerpelijke daad streng gestraft. Vele moderne geldwolven zien de vergelding hunner boze daden minder snel geschieden, doch wij moeten niet vergeten, dat alles bij Judas wel in een snel en geforceerd tempo moest geschieden! In het kader van Gods plan moesten ontzettende gebeurtenissen elkander snel opvolgen.

En als later de Emmaüsgangers nog niet weten hoe zij ’t hebben, onderwijst Jezus hen met de vraag: “Moest de Christus dit niet lijden om in Zijn heerlijkheid in te gaan?” (Luk.24:26 v.v.). Dan blijkt ook dat de profeten, de oude Godsmannen, alles hebben moeten voorspellen, niet alleen Christus’ lijden en opstanding, doch ook, zij het dikwijls op sterk versluierde wijze, de heerlijkheid van een universele redding, die de ganse schepping zal omvatten.

Indien wij dus Judas zien, los van de traditionele “oudwijfse fabelen”, die ook aangaande “de verrader” gedurende eeuwen zijn verspreid en wij willen deze man beschouwen zoals de Schrift hem tekent, dan zien wij hem als de

doemwaardige representant van onszelf, zijn niet minder doemwaardige medezondaars. In en door deze Judas hebben *wij* de Zoon Gods overgeleverd. En achter dit alles stond God zèlf, die op Zijn geheel eigen wijze, ALLEN in de ongehoorzaamheid heeft “gekerkerd”, opdat Hij ALLEN zou barmhartig zijn, zie Rom.11:32.

Vele vertalers, ook de Statenvertalers, èn de N.Vert. doen alsof Paulus in Rom.11:32 alleen de Joden en hun redding bedoelt. Zij, die vertalers, voegen hier eigenmachtig twee woorden in, die niet in de grondtekst staan, nl. de woordjes *hen* en *hun* (in de Statenvertaling tweemaal de woordjes *hen*). De lezer controleer dit. Zoals ik hierboven opmerkte, wekt dit de schijn alsof Paulus in vs.32 alleen Israël op het oog heeft. Niet alzo, want Paulus had reeds in Rom.5 tot en met 8 gemengd genoeg over zonde en rechtvaardiging van Joden èn heidenen in het algemeen gehandeld en daarná nog eens van hoofdstuk 9-11:31 een speciale beschouwing gewijd aan zijn broedervolk Israël. Doch dan vat hij in Rom.11:32 beiden, Joden en heidenen, samen in hun “ingeslotenheid” in de zonde... opdat God Zich over ALLEN zou ontfermen! (Herlees in dit verband nog eens vers 30 en 31). Alles geschiedt dus volgens het soevereine bestel van onze onvoorstelbaar grote God. Indien wij Rom.11:32 zo lezen als het er staat, dan verstaan wij dus ook de lofprijzing in vers 33-36: “Uit Hem en door Hem en tot Hem is het Alles. – Hem zij de heerlijkheid tot in de eeuwen – Amen.”

“En na de eeuwen?” Voor hen die 1 Cor.15:24-28 hebben leren verstaan, opent zich een verschiet bij welks licht zelfs de glorie der schoonste aionen verbleekt.

Hij of zij, die zichzelf heeft leren kennen als doemwaardig voor God, doch die tevens aan het eigen hart genade heeft ervaren, kan bij onbevungen Schriftstudie nu wel komen tot het inzicht, dat ook Judas ingesloten werd in de zonde, dat hij (Judas) naar Gods maatstaven is gestraft voor wat hij werkelijk misdreef en dat alles is geschied opdat ook hij te zijner tijd, deelgenoot zou worden van Gods ontferming.

Bezwaren tegen Judas’ redding

Christus heeft in Matth.26:24a geen enkele poging gedaan om de voor ons schijnbare tegenstrijdigheid tussen Gods raadsbesluit en Judas’schuld op te lossen en dus doe ik thans daartoe óók geen poging.

Wel kunnen we ons verheugen over Judas’ redding. Misschien maken sommigen hiertegen bezwaar omdat Jezus het “wee die mens” over Judas heeft uitgesproken. Wij bezagen echter dat dit “wee” al op vreselijke wijze over hem gekomen is door de ontzettende wroeging, die hem zelfs tot de strop heeft gebracht. Deze wroeging moet, vergeet dit niet, zò iets verschrikkelijks zijn geweest dat de Meester Zelf heeft gezegd: “het ware voor die mens goed geweest als hij niet geboren was”. Men verbindt dus aan dit “wee” geen middeleeuwse,

JUDAS ISKARIOTH

onschriftuurlijke gedachten, zoals “eindelozes verdoemenis”. Wilt u bedenken dat Jezus Zijn “wee” niet slechts over Judas heeft uitgesproken, neen, ook t.a.v. andere zondaars gebruikt Hij meermalen dit woord, soms tegenover bepaalde steden, zoals Chorazin, Bethsaida en Kapernaüm (Matth.11:21-24) en de geschiedenis heeft toch wel zonneklaar bewezen, dat hier op materiële verwoesting dier steden is gedoeld: deze steden zijn namelijk tot puinhopen geworden. De Schrift spreekt niet over verder reikende gevolgen voor deze steden.

Zo lezen we voorts van een zeven of acht maal herhaald “wee u” over Farizeeërs en Schriftgeleerden (Matth.23:13-39). Ziet voorts Luk.17:2-3, waar het “wee” wordt uitgesproken over verwekkers van ergernissen (valstrikken, verleidingen), waardoor mogelijk “de kleinen” zouden kunnen worden geschaad. – Zo was het “wee” in de Schrift een dikwijls gebruikte, onbestemde voorspelling van een of ander oordeel, zonder echter de “eeuwige verdoemenis” (een schreeuwende vertalings-onjuistheid) of soortgelijke traditionele angstaanjaging te bedoelen. Zelfs Paulus zegt: “Wee mij, als ik het evangelie niet verkondig”- maar u meent toch niet dat Paulus hierbij aan de mogelijkheid van zijn “oneindige verdoemenis” heeft gedacht?

Men zij dus voorzichtig met het verbinden van verstrekkende gevolgen aan het ook over Judas uitgesproken wee.

Vele jaren geleden schreef een van mijn vrienden over Judas: Het laatste wat hij in zijn leven van Christus gezien heeft was, dat Hij als een door het Sanhedrin veroordeelde voor Pilatus stond. De éérste blik die hij op Hem zal slaan, zal zijn wanneer hij Hem aanschouwt als zijn Rechter, op de grote witte troon.

Juist, de Schrift leert ons dat de doden “dood” zijn tot de dag der opstanding. En gedurende hun dood zijn deze gestorvenen bewusteloos. Ook Judas’ stof rust nu reeds meer dan negentien eeuwen in het stof der aarde: stof was hij en tot stof is hij wedergekeerd. Geen pijn of smart is dus thans zijn deel (zie o.a. Pred.9:5-6 en vers 10, Psalm 115:17 enz.).

Bij zijn verschijnen voor de zo even genoemde troon zal Christus, eens zijn Leraar en Meester, zijn Rechter zijn. Welnu, hoe zullen de overwegingen in het vonnis van deze volmaakte “Rechter” nauwkeurig en vol begrip jegens Judas wezen! Want deze Rechter zal met alle in aanmerking komende factoren en omstandigheden rekening houden. Voorts denk ik aan richtlijnen door Christus Zelf neergelegd in Luk.12:47-48, waar over “vele of weinige slagen” wordt gesproken, naar verhouding van méér of minder schuld. Ik denk ook aan de algemene normen van Rom.2:5-9, die o.m. spreken van verdrukking en benauwdheid over alle ziel (ieder levend mens) die het kwade werkt. En dit stemt overeen met Openb.20:12: “En de doden werden geoordeeld naar hetgeen in de boeken geschreven stond, naar hun werken”. Daar is Judas óók bij. Ik denk bijvoorbeeld ook aan een tweede dood, de poel des vuurs.

Ik weet niet welke, aan ons nog onbekende, speciale strafbare elementen het alles doordringend oog van de rechtvaardige Rechter nog ten aanzien van

Judas in aanmerking zal nemen. Wij hebben thans alleen de door Gods woord geopenbaarde rechtsbeginselen ter sprake gebracht. Doch één ding staat mede vast: zelfs de tweede dood zal op Gods tijd buiten werking gesteld worden, aan het einde der eeuwen, wanneer Christus het Koninkrijk aan de Vader overgeeft (1 Cor.15:24-28).

Judas zal met “alle” knie, dergenen die in de hemel en op aarde en onder de aarde zijn, in aanbidding voor zijn Redder neerbuigen (Fil.2:10), hemzelf tot oneindige zegen. Zijn onreine tong, die eens in verband met de Joodse Raad heeft onderhandeld, zal, gereinigd, dan belijden, dat Jezus Christus, de Heer, ook *zijn* Heer is. En dat alles zal geschieden tot heerlijkheid van God, de Vader (vs.11). Judas’ onwaardige daad werd bedreven als onder de schaduw van het kruis der verzoening, waar ook anderen hun gerechtelijke moord hebben doen plegen; - zijn erbarmelijk wezen valt dus evenzéér onder de voor allen door het kruis aangebrachte verzoening. “Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem (Christus) woning te maken en dat Hij, door Hem het ALLES wederverzoenen zou tot Zichzelf, hetzij op de aarde, hetzij in de hemel” (Col.1:19-20).

Kunt gij er, vanwege de grootheid en totaliteit van deze verzoening, niet bij? Welnu, ik ook niet! Ook voor mij is deze eindeloos grote liefde Gods onbegrijpelijk. Ik heb alle antwoorden op alle vragen aangaande Gods grote plannen niet “onder de knie”, doch wel zink ik op de knieën om Hem voor Zijn onmetelijke liefde te danken. Wilt dit mét mij doen, lezers, gij, die toch als zondaars, of ge ’t erkent of niet, solidair zijt met uw mede-schuldige *representant*: de mens Judas Iskarioth.

* * * * *